U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **PharmDr. Z. Č.,** zastoupený JUDr. Josefem Novákem, advokátem se sídlem Přemyslovská 11, Praha 3 – Vinohrady, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu,** se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, zastoupený ředitelem, JUDr. Ing. Lubomírem Janouškem, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

takto:

Soudci Městského soudu v Praze JUDr. Ludmila Sandnerová, JUDr. Jan Ryba a Mgr. Milan Tauber **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 3 Af 16/2012.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Projednávaná věc se zabývá otázkou podjatosti soudců Městského soudu v Praze. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutím Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 26. 3. 2009, č. j. 4588/09-1500-100146, č. j. 4590/09-1500-100146, č. j. 4592/09-1500-100146, č. j. 4593/09-1500-100146 a č. j. 4596/09-1500-100146, kterými bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti platebním výměrům Finančního úřadu pro Prahu 6, o sdělení penále na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2002 až 2006. Po zamítnutí žaloby se obrátil s kasační stížností na Nejvyšší správní soud, který předchozí rozhodnutí Městského soudu v Praze rozsudkem ze dne 19. dubna 2012, č. j. 7 Afs 3/2012-41, zrušil a vrátil věc soudu k dalšímu řízení.

[2] Žalobce podal dne 8. srpna 2012, při ústním jednání před městským soudem, námitku podjatosti vůči všem členům senátu, jmenovitě proti předsedkyni JUDr. Ludmile Sandnerové a soudcům JUDr. Janu Rybovi a Mgr. Milanu Tauberovi. Coby důvod namítané podjatosti uvedl, že senát v tomtéž složení již jednou o předmětné věci rozhodl, a to zcela nesprávně, přičemž přehlédl podstatnou otázku prekluze, tedy ve skutečnosti, že nemohlo být vydáno rozhodnutí týkající se roku 2002. Uvedl rovněž, že soud na témže jednání nevyhověl důkaznímu návrhu žalobce listinou, a to listinou, která nebyla dosud v řízení provedena a byla provedena v jiném řízení, o čemž se žalobce domnívá, že to mělo vliv na rozhodnutí ve věci.

[3] Ve svém vyjádření k uplatněné námitce podjatosti dotčení soudci shodně uvedli, že k věci i k účastníkům mají neutrální a nezaujatý poměr, na výsledku řízení nemají žádný zájem a že neshledávají tedy důvod pro své vyloučení.

[4] Námitka podjatosti není důvodná.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže je se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[6] Institut podjatosti soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotná funkce soudce s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. je výjimkou z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[7] Ústavní soud k tomu již v minulosti několikrát judikoval, „*že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. nález sp. zn. I. ÚS 167/94; Sb NU ÚS, svazek 6, nález č. 127),* na straně druhé vyslovil, *že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou*“ [nález sp. zn. I. ÚS 722/05 ze dne 7. 3. 2007 (N 42/44 SbNU 533)]. K obdobným závěrům opakovaně dospěl také zdejší soud (k tomu srov. např. usnesení NSS ze dne 11. 11. 2010, č. j. Nao 97/2010 – 132, ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68 nebo ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 9/2011-148).

[8] Nejvyšší správní soud v této souvislosti navazuje na další nález ÚS, podle něhož platí, že k „*vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat.*“ [viz shora cit. nález sp. zn. I. ÚS 722/05, srov. též nález sp. zn. II. ÚS 105/01 ze dne 3. 7. 2001 (N 98/23 SbNU 11)].

[9] V projednávané věci Nejvyšší správní soud nezjistil žádný z důvodů pro vyloučení soudců, jak jsou vymezeny v § 8 odst. 1 s. ř. s. Pokud navrhovatel namítá podjatost dotčených soudců z důvodu jejich postupu a rozhodování ve věci, v níž již jako soudci

rozhodovali v předchozím řízení před tím, než Nejvyšší správní soud po kasační stížnosti rozhodnutí zrušil, nejde o tvrzení způsobilé vyvolat pochyby o nepodjatosti těchto soudců. Nutno vycházet z toho, že podle platné právní úpravy důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v jeho postupu v projednávané věci či jeho rozhodování v jiných věcech, a to ani v případě, že by jejich předchozí postup nebyl správný a vyšší instance věc zrušila a vrátila.

[10] Současně se v daném případě nejedná ani o „*podílení se na projednávání a rozhodování věci v předchozím soudním řízení*". Interpretací tohoto pojmu se již zdejší soud několikrát zabýval, např. v usnesení ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003-18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS či usnesení ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 - 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS). V těchto rozhodnutích soud uzavřel, že překážkou z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze skutečnost, že soudce na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. To znamená, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté v řízení opravném u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. Naopak je zákonem předvídaným pravidlem, že v případě zrušujícího rozsudku vyšší instance znovu projednává a rozhoduje příslušnou věc senát nižšího soudu, který už se věcí jednou zabýval, přičemž je právním názorem kasačního či odvolacího soudu vázán.

[11] Dalším důvodem, jenž žalobce ve své námitce zmiňuje, je skutečnost, že na zmíněném ústním jednání senát nevyhověl jednomu důkaznímu návrhu žalobce. V takto ojedinělém nevyhovění důkaznímu návrhu však nelze spatřovat stranění senátu žalovanému či zaujatost proti žalobci. Ostatně v předcházejícím rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rovněž potvrdil, že nebylo nutno provádět dokazování ohledně zmíněného podpisového řádu.

[12] Žalobcem uplatněná námitka podjatosti nemíří ke smyslu institutu vyloučení soudce. V případě, že by měl pochybnosti o uplatnění práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, může se např. za použití mimořádných opravných prostředků domáhat nápravy. Žalobce dalšími argumenty námitku podjatosti nekonkretizoval, stejně tak z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti svědčící o možné podjatosti nezjistil. Věcný základ, z něhož žalobce dovozuje podjatost soudců, tak nelze izolovaně, bez přistoupení dalších okolností, považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci zvláštního poměru uvedených soudců k žalobci, žalovanému či k věci samé, pro nějž by měl mít zdejší soud pochybnosti o jejich nepodjatosti. Rovněž dotčení soudci shodně vyloučili existenci skutečností, které by případně mohly být důvodem jejich podjatosti.

[13] Nejvyšší správní soud tedy usoudil, že okolnosti, které by podmiňovaly výjimečné použití institutu vyloučení a prolomení ústavního principu zákonného soudce, nejsou v tomto případě dány. Proto z výše uvedených důvodů rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. října 2012

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu